

The Holy See

KATEHEZA PAPE BENEDIKTA XVI.

NA OPĆOJ AUDIJENCIJI U SRIJEDU 31. SIJEČNJA 2007.

Barnaba, Sila i Apolon, uzori suradnje u evangelizaciji

Draga braćo i sestre!

Nastavljajući svoje putovanje među likovima s izvora kršćanstva, posvećujemo danas pozornost nekolicini drugih suradnika svetoga Pavla. Moramo priznati da je ovaj apostol rječiti primjer čovjeka otvorena za suradnju: u Crkvi on ne eli sve sam raditi, nego se slui brojnim i raznim suradnicima. Ne moemo se zaustaviti na svim ovim dragocjenim pomoćnicima, budući da ih je mnogo. Dovoljno je prisjetiti se, među ostalima, Epafre (*usp. Kol 1,7; 4,12; Flm 23*), Epafrodita (*usp. Fil 2,25; 4,18*), Tihika (*usp. Dj 20,4; Ef 6,21; Kol 4,7; 2 Tim 4,12; Tit 3,12*), Urbana (*usp. Rim 16,9*), Gaja i Aristarha (*usp. Dj 19,29; 20,4; 27,2; Kol 4,10*). Danas svoju pozornost obraćamo trojici među ovim ljudima koji su imali osobito značajnu ulogu u početnoj evangelizaciji: Barnabi, Silvanu i Apolonu.

Barnaba znači "sin utjehe" (*Dj 4,36*) ili "sin proroštva", a nadimak je idova, levita, rodom s Cipra. Nastanivši se u Jeruzalemu, bio je jedan od prvih idova koji su prihvatili kršćanstvo. Osobitom je velikodušnošću prodao polje koje je imao u svome vlasništvu predajući zaradu apostolima za potrebe Crkve (*usp. Dj 4,37*). On je preuzeo ulogu jamca Pavlova obraćenja u kršćanskoj zajednici u Jeruzalemu, koja je još uvijek bila sumnjičava prema svome nekadašnjem progonitelju (*usp. Dj 9,27*). Poslan u sirijsku Antiohiju, pošao je po Pavla u Tarz, kamo se ovaj bio povukao, te je s njime u Antiohiji proveo čitavu godinu, posvećujući se evangelizaciji toga vanoga grada, u čijoj je Crkvi Barnaba bio priznat kao prorok i učitelj (*usp. Dj 13,1*). Antiohijska ga je Crkva zajedno s Pavlom poslala u misiju koja će kasnije biti nazvana prvim Pavlovim misijskim putovanjem.

Zapravo, bilo je to Barnabino misijsko putovanje, budući da je on bio istinski vođa, kojemu se

Pavao pridružio kao suradnik. Na tom putovanju prošli su krajeve Cipra i središnje i južne Anatolije s gradovima Atalija, Perga, Antiohija Pizidijska, Ikonij, Listra i Derba (*usp. Dj 13-14*). Zajedno s Pavlom pošao je i na takozvani Jeruzalemski sabor gdje su, nakon detaljnog proučavanja problema, apostoli sa starijima odlučili da običaj obrezivanja nije sastavni dio kršćanskoga identiteta (*usp. Dj 15,1-35*). Na početku drugoga misijskog putovanja došlo je do neslaganja među dvojicom suradnika, jer je Barnaba mislio da treba na putovanje povesti i Ivana Marka, dok ga Pavao nije htio, budući da se taj mladić od njih bio odvojio na prethodnom putovanju (*usp. Dj 13,13; 15,36-40*). Bio je tu možda još jedan razlog što nam ga Djela apostolska ne donose.

Moguće je, naime, da se Barnaba povremeno vraćao obdravanju idovskih propisa o prehrani, koje je Pavao već bio odbacio (*usp. Gal 2,13*). U svakom slučaju, Barnaba s Ivanom Markom odlazi prema Cipru (*usp. Dj 15,39*) oko 49. godine. Od toga trenutka gubi mu se svaki trag. Tertulijan mu pripisuje Poslanicu Hebrejima, što ne mora biti nevjerojatno, budući da je Barnaba bio iz plemena Levijeva, te ga je moglo posebno zanimati svećeništvo. U 2. stoljeću pripisana mu je Barnabina poslanica koja ostaje značajan dokument o samosvijesti prvih kršćana.

Drugi Pavlov suradnik bio je Sila. To je grecizirani oblik hebrejskoga imena (možda šel, "traiti, zazivati", istog korijena kao i ime "Šaul"). Usto, postojao je i latinizirani oblik imena Silvan. Ime Sila nalazi se samo u Djelima apostolskim, dok se ime Silvan pojavljuje samo u Pavlovim poslanicama.

Bio je idov iz Jeruzalema, jedan od prvih koji su postali kršćani, a u toj je Crkvi uživao veliki ugled (*usp. Dj 15,22*), budući da su ga drali prorokom (*usp. Dj 15,32*). Dobio je zaduženje da "braći iz poganstva po Antiohiji, Siriji i Ciliciji" (*Dj 15,23*) prenese i protumači odluke što ih je donio Jeruzalemski sabor. Očito, smatrali su da je on sposoban ostvariti svojevršno posredovanje između Jeruzalema i Antiohije, između idovskih kršćana i kršćana poganskoga podrijetla. Kad se Pavao odvojio od Barnabe, uzeo je upravo Silu kao novog pratitelja na putu (*usp. Dj 15,40*). S Pavlom je stigao u Makedoniju (s gradovima Filipima, Solunom i Berejom), gdje je i ostao, dok je Pavao nastavio prema Ateni i potom Korintu. Sila ga je dostigao u Korintu, gdje je surađivao na propovijedanju Evanđelja. Doista, u drugoj poslanici što ju je Pavao uputio toj Crkvi, spominje se "Isus Krist, koga mi - ja i Silvan i Timotej - vama navijestismo" (*2 Kor 1,19*). Time se objašnjava i kako je Silvan mogao biti supošiljatelj, s Pavlom i Timotejem, dviju Poslanica Solunjanima. Bez obzira na dvojbeni identitet, njegovo se ime spominje i u Prvoj Petrovoj poslanici, gdje čitamo: "Pišem vam ukratko, po Silvanu, koga smatram bratom vjernim" (*1 Pt 5,12*). O njemu nema drugih podataka.

Treći Pavlov sudrug kojega se elimo spomenuti zove se Apolon, što je vjerojatno kratica od Apolonij ili Apolodor. Premda je riječ o imenu poganskoga oblika, on je bio gorljivi idov iz egipatske Aleksandrije. Luka ga u Djelima apostolskim opisuje na sljedeći način: "čovjek rječit i upućen u Pisma... vatrene duše" (*Dj 18,24-25*). Apolonov ulazak na pozornicu prve evangelizacije dogodio se u gradu Efezu. Onamo je došao propovijedati i ondje je imao prigodu sresti kršćanski par, Priscilu i Akvilu (*usp. Dj 18,26*), koji su ga uveli u potpunije poznavanje "Puti Bojega" (*usp. Dj*

18,26). Iz Efeza je prešao u Ahaju stigavši do Korinta. Onamo je došao s preporučenim pismom efeških kršćana, koji su Korinćane molili da mu ukau dobar prijem (*usp. Dj 18,27*). U Korintu je, kako piše Luka, "uvelike koristio vjernicima po milosti jer je snano pobijao idove, javno pokazujući iz Pisama da Isus jest Krist" (*Dj 18,27-28*). Njegov uspjeh u tome gradu imao je i problematičnu stranu, ukoliko je bilo članova te Crkve koji su se u njegovo ime suprotstavljali ostalima (*usp. 1 Kor 1,12; 3,4-6; 4,6*). Pavao u Prvoj poslanici Korinćanima cijeni sve što je Apolon učinio, ali zamjera Korinćanima što kidaju Tijelo Kristovo dijeleći se na suprotstavljene stranke. Iz čitavoga toga događaja Pavao izvlači vanu pouku: ni ja, ni Apolon - kae on - nismo ništa drugo doli diakonoi, to jest jednostavni posluitelji, po kojima ste vi došli do vjere (*usp. 1 Kor 3,5*). Svatko ima sasvim određeni zadatak u polju Gospodnjem: "Ja zasadih, Apolon zali, ali Bog dade rasti... Jer Boji smo suradnici: Boja ste njiva, Boja građevina" (*1 Kor 3,6-9*). Vrativši se u Efez, Apolon je odbio Pavlov poziv da se vrati u Korint, odgodivši putovanje za neko kasnije, nama nepoznato vrijeme (*usp. 1 Kor 16,12*). Nemamo drugih vijesti o njemu, premda neki znanstvenici misle na njega kao na mogućeg autora vane Poslanice Hebrejima.

Sva trojica ovih ljudi sjaje na nebeskom svodu svjedoka Evanđelja ne samo svojim vlastitim karakteristikama, nego i jednim zajedničkim obilježjem. Osim idovskoga podrijetla zajedničko im je predanje Isusu Kristu i Evanđelju, kao i činjenica da su sva trojica bili Pavlovi suradnici. U toj originalnoj evangelizatorskoj misiji oni su našli smisao svoga ivota i kao takvi stoje pred nama kao svijetli uzori nesebičnosti i velikodušnosti. Svaki je od njih, pak, sluio Evanđelju prema svojim osobitostima, počevši od različita podrijetla: s Cipra, iz Jeruzalema ili Aleksandrije. Barnaba je čak posluio kao onaj koji je otvorio put prihvaćanju Pavla u Crkvi te mu je kroz određeno vrijeme bio prvi sudrug u misiji, premda se potom zbog neslaganja od njega razdvojio. Sila je, s druge strane, bio i ostao vjerni pratitelj toga apostola, dijeleći s njime teškoće evangelizacije u grčkome kulturnom području. Apolon je, konačno, pridonio svojom rječitošću ne samo naviještanju, nego i dubljem tumačenju naravi vjere u Isusa Krista. Naučimo od njih i mi sluiti Evanđelju s punim poletom, ulaući sebe same u slubu te velike stvari.